

глядності, безпритульності та правопорушень [2].

З ініціативи керівників державних (національних) закладів позашкільної освіти, громадських організацій, які опікуються питаннями позашкільної освіти, в Комітеті Верховної Ради України з питань науки і освіти проведено «круглий стіл» на тему: «Позашкільна освіта в умовах реформування системи освіти України». За результатами його засідання напрацьовано конкретні пропозиції до проекту закону України «Про освіту» щодо законодавчого забезпечення системи позашкільної освіти, зокрема її збереження в структурі освіти та недопущення відокремлення від інших складових системи освіти України – дошкільної, загальної

середньої, професійно-технічної, вищої освіти.

Сподіваємося, що пропозиції фахівців позашкільної освіти буде враховано під час як обговорення проекту закону, так і його ухвалення найвищим законодавчим органом України.

Список використаних джерел

1. Матеріали до «круглого столу» «Позашкільна освіта в умовах реформування системи освіти України» 5 червня 2015 року (підготовлені Міністерством освіти і науки України).

2. «Позашкільна освіта у новій редакції Закону України «Про освіту»: концептуальні засади» (інтерв'ю з доктором педагогічних наук, професором Биковською

О. В.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.pou.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=165:-l-r

3. Конституція України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/rada/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

4. Законодавство України у сфері освіти та професійного навчання (Верховна Рада України. Комітет з питань науки і освіти). / Упор. Б. Г. Чижевський, В. П. Головінов, Є. В. Красняков, М. М. Шевченко. – К.: Парламентське видавництво, 2013. – 376 с.

5. Законодавчі акти України з питань освіти / Верховна Рада України. Комітет з питань науки і освіти: Офіц. вид. – К.: Парламентське вид-во.

Нові правила прямого народовладдя

Тарас ПОМАНЮК

Чинний Закон України «Про всеукраїнський референдум» віджив своє. Насправді це стало зрозуміло ще в день його прийняття. Але тоді, у червні 2012-го, шквал критики громадських діячів, юристів та експертів розбився об політичну волю «легітимного» та його поплічників: перекроїти Конституцію України на свій лад і узурпувати владу в державі, використавши інструмент референдуму.

Не вдаючись у подробиці, чинним законом, м'яко кажучи, не передбачено належних правових та організаційних інструментів забезпечення вільного волевиявлення народу та не враховано загальноприйнятих світових стандартів у цій сфері. У червні 2013 року Венеціанська комісія оцінила цей закон і встановила, що дозвіл виносити на референдум питання внесення змін до Конституції чи нової Конституції може порушити конституційну стабільність та законність в Україні. Крім того, комісія висловила думку, що закон про референдум не повністю відповідає міжнародним стандартам стосовно питань, які можуть бути винесені на референдум за народної ініціативи. Також Венеціанська комісія відзначила низку технічних проблем у законі про всеукраїнський референдум.

Наприкінці червня цього року група народних депутатів зареєструвала у Верховній Раді проект закону про всеукраїнський референдум, розроблений громадськими активістами. Як зазначає його співавтор – народний депутат України Світлана Заліщук, основною перевагою нового законопроекту є те, що він розроблений з урахуванням рекомендацій Європейської комісії за демократію через право (Венеціанської комісії) Ради Європи, практики проведення загальнонаціонального референдуму в Україні та зарубіжних країнах, а також загально-визначених міжнародних стандартів проведення загальнонаціонального референдуму.

– Близько 80% цього закону – це норми, присвячені правовій процедурі, яким чином закон втілити в життя, – підкреслила народний депутат під час презентації документу.

Крім того, за словами пані Заліщук, велику увагу приділено юридичним наслідкам проведення референдуму. Вона зауважила: закон виписаний таким чином, що «не стане інструментом у чийхось вузькополітичних інтересах, для зліплення якогось рішення «під себе».

У контексті нинішньої конституційної реформи виникає цілком слушне запитання: чи немає наміру нові правила референдуму використати для старих цілей? Авто-

ри законопроекту заспокоюють. Зокрема, співавтор проекту – Заступник Голови Верховної Ради України Оксана Сироїд в інтерв'ю одному з видань зазначила, що зареєстрований законопроект про всеукраїнський референдум не має жодного відношення до конституційної реформи, яка нині проходить у державі.

– Фактично в перший день нашого перебування в статусі депутатів, коли тільки отримали тимчасові посвідчення, ми відразу оформили конституційне подання про визнання закону про всеукраїнський референдум неконституційним. Інтенсифікували роботу над підготовкою нового законопроекту. Це великий законопроект і багато часу пішло на те, щоб його розробити. Але ми зробили це дуже вчасно, бо скасування закону, в принципі, не є доброю практикою. Як правило, коли певні юридичні відносини в державі вже врегульовані, то скасування документа призводить до створення юридичного вакууму. Ми дуже хотіли, щоб була альтернатива, яку ми зможемо запропонувати, й вона була зроблена добросовісно й вчасно, – сказала пані Сироїд.

Серед іншого законопроектом встановлюється, що всеукраїнський референдум може проводитися щодо внесення змін до розділів I, II, XIII Конституції України та щодо зміни території України. Через всеукраїнський референдум за народною ініціативою також можуть скасуватися закони України або їхні окремі положення. Крім того, з метою недопущення викривлення реального волевиявлення громадян України, законопроект виключає використання під час процесу референдуму «чорних» технологій. Також документом не допускається одночасного проведення всеукраїнського референдуму з черговими виборами Президента, народних депутатів України.

Це далеко не всі новації нового законопроекту. Аналіз його положень дає надію, що він унеможливить використання референдуму з метою узурпації державної влади та гарантуватиме реалізацію прав народу України на участь в управлінні державними справами на основі світових демократичних принципів прямого народовладдя.